

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Sławomir Niedzielak (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Adam Roch

Ławnik SN Jacek Leśniewski

w sprawie prokuratora w stanie spoczynku E. P.
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej
na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 stycznia 2022 r.
zażalenia obrońcy obwinionej
na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 30
września 2021 r., sygn. akt PK I SD [...], o podjęciu zawieszonego postępowania

postanowił:

- 1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie**
- 2. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dla [...] okręgu regionalnego, pismem z dnia 26 maja 2014 r., sygn. akt Ap I K [...], wniósł o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko prokurator E. P. o to, że:

– w okresie od września 2011 r. do maja 2014 r. w T., będąc prokuratorem Prokuratury Okręgowej w T., w następstwie zaniechania spłat należności z tytułu pożyczek i kredytów uzyskanych na podstawie umów:

1. kredytu z 30 czerwca 2009 r. nr [...] zawartej z A. [...] SA,
2. kredytu z 3 września 2008 r. nr [...] zawartej z E. [...] SA,
3. pożyczki z 24 marca 2009 r. nr [...] zawartej z E. [...] SA,

4. pożyczki z 16 października 2008 r. nr [...] zawartej z [...] P. SA,
5. pożyczki z 17 lipca 2008 r. nr [...] zawartej z [...] X. SA,
6. kredytu konsolidacyjnego z 12 lutego 2008 r. nr [...] zawartego z S. [...],
7. kredytu gotówkowego z 8 lipca 2011 r. nr [...] zawartego z D. [...] SA,
8. pożyczki z 21 lipca 2010 r. nr [...] zawartej z SKOK [...],
9. kredytu restrukturyzacyjnego z 3 czerwca 2011 r. nr [...] zawartego z Y. [...], którego następcą prawnym jest R. [...] SA,

nadto zaniechania spłat należności wobec Spółdzielni Mieszkaniowej Pracowników [...] w T., zaniechania realizowania zobowiązań wobec A. Sp. z o.o. S. oraz [...] Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w W. spowodowała skierowanie przeciwko niej przez wymienione podmioty pozwów o zapłatę lub wystawienie bankowych tytułów egzekucyjnych, a następnie wydanie przez Sąd Rejonowy w L. oraz Sąd Rejonowy w T. zaopatrzonych w klauzule wykonalności tytułów egzekucyjnych w postaci nakazów zapłaty w postępowaniu upominawczym oraz bankowych tytułów wykonawczych, w konsekwencji czego doprowadziła do egzekucji niespłacanych należności - wynoszących od 104203,01 zł we wrześniu 2011 r. do 1 914 751,11 zł w lutym 2014 r.- z wynagrodzenia za pracę, którą realizowali bądź realizują Komornicy przy Sądzie Rejonowym w T., Komornik przy Sądzie Rejonowym w K., Komornik przy Sądzie Rejonowym w W., Komornik przy Sądzie Rejonowym w B., Komornik przy Sądzie Rejonowym w X., przy czym zachowanie to pozostawało w sprzeczności z nakazem wynikającym z art. 44 ust. 2 ustawy o prokuraturze, przez co uchybiła godności urzędu prokuratorskiego, tj. popełniła przewinienie dyscyplinarne z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze;

– w listopadzie 2011 r. w T. zaciągnęła pożyczkę w kwocie 40.000 zł na zasadach niezgodnych z obowiązującym prawem - tj. z treścią ustawy z 7 lipca 2005 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw - od osoby prywatnej A. N. R., której nie spłaciła, co spowodowało, że pożyczkodawca usiłował

doprowadzić do jej zwrotu podejmując działania niedozwolone, przy czym zachowanie to pozostawało w sprzeczności z nakazem wynikającym z art. 44 ust. 2 ustawy o prokuraturze, przez co uchybiła godności urzędu prokuratorskiego, tj. popełniła przewinienie dyscyplinarne z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze;

– składając w okresie pomiędzy 31 grudnia 2011 r. a 22 marca 2012 r. oświadczenie o stanie majątkowym za 2011 r. nie ujawniła uzyskanej w listopadzie 2011 r. od osoby prywatnej – A. N. R. pożyczki w kwocie 40.000 zł, przez co dopuściła się rażącej i oczywistej obrazy przepisu art. 49 a ust. 1 ustawy o prokuraturze - tj. popełniła przewinienie dyscyplinarne z art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze;

– w okresie od 21 stycznia 2013 r. do 2 kwietnia 2013 r. nie poinformowała przełożonego służbowego, tj. Prokuratora Okręgowego w T. o tym, że występowała w charakterze pozwanego w postępowaniu sądowym o sygnaturze VI Nc-e [...] Sądu Rejonowego w L. przez co dopuściła się oczywistej i rażącej obrazy przepisu art. 47 ust. 3 ustawy o prokuraturze - tj. popełniła przewinienie dyscyplinarne z art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze;

– w okresie od września 2011 r. do grudnia 2013 r. nie odbierała kierowanej do niej na adres zamieszkania wskazany do korespondencji, przesyłek z instytucji, w szczególności okoliczności takie udokumentowano w sprawach:

1. X Nc [...] Sądu Rejonowego w T.,
2. X Nc [...] Sądu Rejonowego w T.,
3. X Nc [...] Sądu Rejonowego w T.,
4. Nc-e [...] Sądu Rejonowego w L.,
5. Nc-e [...] Sądu Rejonowego w L.,
6. Ds [...] Prokuratury Rejonowej w A.,

przez co uchybiła godności urzędu prokuratorskiego - tj. popełniła przewinienie dyscyplinarne z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze.

Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym orzeczeniem z dnia 13 maja 2015 r., sygn. akt PG VII SD [...], uznał obwinioną

winną opisanych w wyroku czynów i wymierzył jej za nie karę nagany oraz upomnienia.

Powyższe orzeczenie, na skutek odwołań obwinionej oraz pełnomocnika obwinionej – adw. E. W., Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym orzeczeniem z dnia 30 września 2015 r., sygn. akt PG VII OSD [...], uchylił w całości i przekazał do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, postanowieniem z dnia 27 lipca 2017 r., zawiesił postępowanie w sprawie o sygn. akt PK I SD [...] z uwagi na zachodzącą długotrwałą przeszkodę uniemożliwiającą jego prowadzenie, tj. uznanie przez biegłych lekarzy psychiatrów, że aktualny stan zdrowia obwinionej nie pozwala na jej udział w postępowaniu dyscyplinarnym.

W dniu 14 czerwca 2021 r. biegli psychiatrzy J. S. i E. L. oraz psycholog B. Ł. wydali opinię, w której stwierdzili, że w chwili popełnienia czynu obwiniona miała pełną zdolność rozpoznania i kierowania swoim postępowaniem oraz że jej stan zdrowia pozwala na samodzielny udział w postępowaniu dyscyplinarnym i na prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny.

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym uznając powyższą opinię za pełną oraz nie znajdując innych okoliczności utrudniających rozpoznanie sprawy, postanowieniem z dnia 30 września 2021 r., sygn. akt PK I SD [...], podjął zawieszone postępowanie z uwagi na ustanie przyczyny, dla której postępowanie to zawieszono.

Zażalenie na postanowienie wywiodła pełnomocnik obwinionej – adwokat E. W.. Zaskarżyła postanowienie w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na wadliwym przyjęciu, że postępowanie w sprawie zostało zawieszone z powodu oczekiwania na wydanie opinii przez biegłych, podczas gdy przyczyną zawieszenia postępowania – co wprost wynika z treści postanowienia z dnia 27 lipca 2017 roku – była długotrwała przeszkoda w postaci braku możliwości udziału obwinionej w postępowaniu z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, które to uchybienie zaważyło na treści orzeczenia, gdyż sam fakt pozyskania opinii biegłych, bez możliwości odniesienia się przez obwinioną i obrońcę obwinionej do tego

dowodu, nie przesądza kwestii, że ustał stan niezdolności obwinionej do udziału w postępowaniu.

W konkluzji wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że wprowadzie w postanowieniu o podjęciu zawieszonego postępowania podniesiono, że przyczyna tego stanu ustała, gdyż wydano opinię sądowo-psychiatryczno-psychologiczną, to jednak w świetle treści postanowienia o zwieszeniu postępowania z dnia 27 lipca 2016 r. oczywistym jest, że podstawą zawieszenia nie była sama konieczność uzyskania opinii biegłych, tylko stwierdzenie przez biegłych, że ówczesny stan zdrowia prokurator w stanie spoczynku E. P. nie pozwalał na jej samodzielny udział w postępowaniu dyscyplinarnym i na prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny. Niemniej jednak, z ostatniej opinii biegłych: psychiatry J. S., psychiatry E. L., psychologa klinicznego B. Ł., datowanej na dzień 14 czerwca 2021 r., wynika wprost, że aktualnie obwiniona jest w stanie brać samodzielnie udział w postępowaniu dyscyplinarnym oraz prowadzić obronę w sposób samodzielny i rozsądny.

Przywołana opinia jest pełna, jasna i spójna. Została wydana nie tylko na podstawie jednorazowego badania przeprowadzonego w dniu 13 maja 2021 r., lecz również w oparciu o badanie sądowo-psychiatryczne z jesieni 2019 r. oraz całość dostępnej dokumentacji lekarskiej, w tym z leczenia u specjalisty psychiatry dr. n. med. R. K..

Trzeba przy tym podnieść, że wbrew stanowisku skarżącej notatki i diagnozy poczynione przez wskazanego psychiatrę nie stoją w sprzeczności z treścią rzeczony opinii z dnia 14 czerwca 2021 r. Prokurator w stanie spoczynku E. P. była jednak leczona wyłącznie z uwagi na zaburzenia o podłożu głównie reaktywnym, związane przede wszystkim z wykryciem i leczeniem choroby nowotworowej w 2014 r., aktualnie zaś jej stan somatyczny jest stabilny – jest wolna od przedmiotowego schorzenia. Co więcej, to że obwiniona jest w stanie samodzielnie

brać udział w postępowaniu dyscyplinarnym i prowadzić obronę w sposób samodzielny i rozsądny potwierdza jej postawa procesowa zarówno z rozprawy, na której zapadło zaskarżone postanowienie o podjęciu zawieszonego postępowania (vide treść protokołu rozprawy z dnia 30 września 2021 r.), jak też pism procesowych obwinionej, które przesyłała do Sądu Dyscyplinarnego drogą elektroniczną po dniu 14 września 2021 r.

Jednocześnie należy podkreślić, że ocena, czy opinia sądowo-psychiatryczno-psychologiczna jest pełna należy nie do stron postępowania, lecz organu procesowego. Warunkiem koniecznym przyjęcia jej jako podstawy orzekania nie jest zatem ustosunkowanie się do jej treści przez strony postępowania, w tym umożliwienie im zgłaszania do jej treści zastrzeżeń, uwag i wniosków. Nie stało zresztą nic na przeszkodzie, aby obrona w związku z doręczeniem opinii na rozprawie w dniu 30 września 2021 r. wniosła o zarządzenie przerwy, celem szczegółowego zapoznania się z jej treścią i ewentualnego szerszego ustosunkowania się do jej treści, w tym złożenia dalszych wniosków dowodowych, czego jednak nie uczyniła.

Wypada również zauważyć, że strona ma prawo kwestionować poczynione przez organy procesowe ustalenia i ewentualnie, w stosownym środку odwoławczym, wykazywać błędy czy braki dowodów, które podlegały ocenie. Zostało to uczynione we wniesionym zażaleniu, którego zarzutów i argumentacji, ze wskazanych wyżej przyczyn, nie sposób było jednak podzielić.

W tym stanie rzeczy, uznając, że Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji nie myli się co do ustania przyczyny zawieszenia postępowania, należało orzec jak na wstępie.